

Mødedokument

B9-0319/2023

5.7.2023

FORSLAG TIL BESLUTNING

på baggrund af Rådets og Kommissionens redegørelser

jf. forretningsordenens artikel 132, stk. 2

om valgloven, undersøgelseskomitéen og retsstatsprincippet i Polen
(2023/2747(RSP))

Vladimír Bilčík

for PPE-Gruppen

Juan Fernando López Aguilar, Gabriele Bischoff, Birgit Sippel, Katarina

Barley, Robert Biedroń, Włodzimierz Cimoszewicz, Sylvie Guillaume

for S&D-Gruppen

Michal Šimečka, Moritz Körner, Sophia in 't Veld, Anna Júlia Donáth,

Katalin Cseh

for Renew-Gruppen

Tineke Strik, Daniel Freund, Terry Reintke

for Verts/ALE-Gruppen

Konstantinos Arvanitis, Malin Björk, Nikolaj Villumsen

for The Left-Gruppen

**Europa-Parlamentets beslutning om valgloven, undersøgelseskomitéen og retsstatsprincippet i Polen
(2023/2747(RSP))**

Europa-Parlamentet,

- der henviser til traktaten om Den Europæiske Union (TEU), særlig artikel 2, artikel 4, stk. 3, og artikel 7, stk. 1,
- der henviser til Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (chartret),
- der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241 af 12. februar 2021 om oprettelse af genopretnings- og resiliensfaciliteten¹,
- der henviser til den europæiske menneskerettighedskonvention og de tilhørende protokoller,
- der henviser til sin beslutning af 17. september 2020 om forslag til Rådets afgørelse, hvorved det fastslås, at der er en klar fare for, at Republikken Polen groft overtræder retsstatsprincippet²,
- der henviser til sine beslutninger af 16. januar 2020 og 5. maj 2022 om igangværende høringer inden for rammerne af artikel 7, stk. 1, i TEU vedrørende Polen og Ungarn³,
- der henviser til sin beslutning af 9. juni 2022 om retsstatsprincippet og den potentielle godkendelse af Polens nationale genopretningsplan⁴,
- der henviser til sin beslutning af 21. oktober 2021 om retsstatskrisen i Polen og EU-rettens forrang⁵,
- der henviser til sin beslutning af 16. september 2021 om mediefrihed og yderligere forværring af retsstatsprincippet i Polen⁶,
- der henviser til skrivelse af 6. juni 2023 fra lederne af fem politiske grupper i Europa-Parlamentet om behovet for en omfattende valgobservationsmission til parlamentsvalget i Polen,
- der henviser til landekapitlerne om forholdene i Polen i Kommissionens årlige rapporter om retsstatssituationen,

¹ EUT L 57 af 18.2.2021, s. 17.

² EUT C 385 af 22.9.2021 s. 317.

³ EUT C 270 af 7.7.2021, s. 91. EUT C 465 af 6.12.2022, s. 147.

⁴ EUT C 493, 27.12.2022, s. 108.

⁵ EUT C 184 af 5.5.2022 s. 154.

⁶ EUT C 117 af 11.3.2022 s. 151.

- der henviser til Europarådets Ministerkomité's foreløbige resolution af 7. juni 2023 om fuldbyrdelse af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols dom i sagen Xero Flor w Polsce sp. z o.o. mod Polen,
- der henviser til forretningsordenens artikel 132, stk. 2,
- A. der henviser til, at Unionen bygger på værdierne respekt for den menneskelige værdighed, frihed, demokrati, ligestilling, retsstatsprincippet og respekt for menneskerettighederne, herunder rettigheder for personer, der tilhører mindretal, som fastsat i artikel 2 i TEU og som afspejlet i chartret og nedfældet i de internationale menneskerettighedstraktater;
- B. der henviser til, at EU i overensstemmelse med artikel 49 i TEU, består af stater, der frit og frivilligt har tilsluttet sig de fælles værdier, der nævnes i artikel 2 i TEU;
- C. der henviser til, at en medlemsstats overholdelse af værdierne i artikel 2 i TEU er en betingelse for udøvelsen af alle de rettigheder, der følger af anvendelsen af traktaterne, for denne medlemsstat; der henviser til, at Polen selv har tilsluttet sig de værdier, der er fastsat i artikel 2 i TEU; der henviser til, at en klar fare for, at en medlemsstat groft tilsidesætter de værdier, der er nævnt i artikel 2 i TEU, ikke kun vedrører den pågældende medlemsstat, men også har en enorm indflydelse på de øvrige medlemsstater, på den gensidige indbyrdes tillid og på selve Unionens grundsubstans og dens borgeres grundlæggende rettigheder;
- D. der henviser til, at retsstatssituationen er blevet forværret i Polen over flere år som følge af regeringens systematiske tiltag; der henviser til, at der ikke er taget tilstrækkeligt hånd om situationen, at der fortsat er mange bekymringer, og at der bliver ved med at opstå mange nye udfordringer; der henviser til, at dette har en negativ indvirkning på EU's image og dets effektivitet og troværdighed, når det gælder forsvaret for grundlæggende rettigheder, menneskerettigheder og demokrati på globalt plan; der henviser til, at dette problem skal tackles gennem en samordnet EU-indsats;
- E. der henviser til, at Sejm, det polske parlaments underkammer, den 26. januar 2023 vedtog ændringer til landets valglov, som trådte i kraft den 31. marts 2023 – mindre end seks måneder før parlamentsvalget forventes at blive udskrevet; der henviser til, at dette er i strid med den kodeks for god praksis for valganliggender, som Venedigkommissionen har vedtaget, og den polske forfatningsdomstols retspraksis;
- F. der henviser til, at Sejm den 14. april 2023 vedtog loven om den statslige komité for undersøgelse af Den Russiske Føderations indflydelse på Republikken Polens indre sikkerhed i perioden 2007-2022 (loven om undersøgelseskomitéen); der henviser til, at Kommissionen den 8. juni 2023 indledte en traktatbrudsprocedure, idet den fandt, at den nye lov krænker princippet om demokrati, legalitetsprincippet og princippet om forbud mod tilbagevirkende kraft af sanktioner, de generelle principper om retssikkerhed og retskraft, retten til effektiv domstolsbeskyttelse og retten til ikke at blive retsforfulgt to gange for samme handling, beskyttelsen af tavshedspligt samt kravene i EU-retten vedrørende databeskyttelse; der henviser til, at Sejm den 16. juni 2023 vedtog ændringer til loven om undersøgelseskomitéen uden at ændre den i væsentlig grad;
- G. der henviser til, at Sejm den 13. januar 2023 vedtog ændringer til loven om den øverste

domstol og visse andre love; der henviser til, at den polske præsident, inden han underskrev lovforslaget med disse ændringer, besluttede at forelægge det for "forfatningsdomstolen" med henblik på en afgørelse om, hvorvidt det er i overensstemmelse med landets forfatning; der henviser til, at Kommissionen den 15. februar 2023 besluttede at indbringe Polen for EU-Domstolen for tilsidesættelser af EU-retten i "forfatningsdomstolen" og dens retspraksis; der henviser til, at EU-Domstolen den 5. juni 2023 endnu en gang i sag C-204/21 bekræftede, at de polske nationale bestemmelser om domstolene er i strid med retsstatsprincippet;

- H. der henviser til, at Rådet den 17. juni 2022 vedtog sin gennemførelsesafgørelse om godkendelse af vurderingen af Polens genopretnings- og resiliensplan, som fastsætter en række milepæle, der bør være effektivt gennemført inden indgivelsen af den første betalingsanmodning;
1. gentager de konklusioner, bekymringer og henstillinger, det har givet udtryk for i sine tidligere beslutninger om Polen; fordømmer den polske regerings bevidste og systematiske bestræbelser på at undergrave EU's grundlæggende værdier, der er nedfældet i artikel 2 i TEU, navnlig retsstatsprincippet; minder om, at den polske regering er ansvarlig for at genoprette overholdelsen af EU-retten og de værdier, der er nedfældet i artikel 2 i TEU;
 2. giver udtryk for dyb bekymring over de ændringer af den polske valglov, der er blevet vedtaget kort før landets kommende parlamentsvalg i 2023 og med valget til Europa-Parlamentet i 2024 forude; anfører, at ændringerne kan have en diskriminerende virkning for så vidt angår grænserne for optælling af stemmer afgivet af vælgere i udlandet, som risikerer at ugyldiggøre sådanne stemmer; minder om, at afdelingen for ekstraordinær kontrol og offentlige anliggender ved den øverste polske domstol, som har tvister om valg under sin kompetence, ikke kan anses for at være en uafhængig og upartisk domstol, der forudgående er oprettet ved lov, i henhold til chartret og den europæiske menneskerettighedskonvention; opfordrer indtrængende de polske myndigheder til at bringe deres afvikling af valg i overensstemmelse med de forpligtelser, som medlemmerne af Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa (OSCE) har påtaget sig, og med andre internationale forpligtelser og standarder for demokratiske valg; opfordrer til, at nationale bestemmelser bringes i overensstemmelse med henstillingerne fra OSCE's Kontor for Demokratiske Institutioner og Menneskerettigheder (ODIHR) om en begrænset valgobservationsmission i 2019 og Venedigkommissionens henstillinger om valglovgivning; opfordrer OSCE/ODIHR til at organisere en omfattende valgobservationsmission til det kommende parlamentsvalg i Polen; opfordrer Kommissionen til hurtigst muligt at vurdere, om de nylige ændringer af den polske valglov er forenelige med EU-retten, til at dele resultatet af denne vurdering med Europa-Parlamentet og til at træffe passende håndhævelsesforanstaltninger i tilfælde af, at ændringerne viser sig at være uforenlige med EU-retten;
 3. glæder sig over Kommissionens hastetraktatbrudsprocedure i forbindelse med loven om undersøgelseskomitéen; opfordrer indtrængende de polske myndigheder til at ophæve loven eller i det mindste suspendere dens virkning, indtil Venedigkommissionen har afgivet sin hastedtalelse på anmodning af Europarådets Parlamentariske Forsamlings overvågningsudvalg, og loven er blevet ændret i overensstemmelse med denne

udtalelse; opfordrer Kommissionen til at gå videre med traktatbrudsproceduren så hurtigt som muligt, hvis loven forbliver i kraft, navnlig ved at anvende en fremskyndet traktatbrudsprocedure og anmode EU-Domstolen om foreløbige forholdsregler;

4. minder om sit standpunkt om, at Polens nuværende "forfatningsdomstol" er ulovlig, mangler retlig gyldighed og uafhængighed og ikke er kompetent til at fortolke landets forfatning, og at dens udtalelse om ændringerne af loven om den øverste domstol og visse andre love derfor bør betragtes som ugyldige; opfordrer Kommissionen til at gå videre med sin retssag så hurtigt som muligt og til også at anmode EU-Domstolen om foreløbige forholdsregler i den verserende sag vedrørende "forfatningsdomstolen"; gentager sin opfordring til Kommissionen om hurtigst muligt at indlede en traktatbrudsprocedure vedrørende det ulovlige nationale domstolsråd (Krajowa Rada Sądownictwa) og alle dommere, der er udnævnt af det, navnlig dem, der er udnævnt til den øverste domstols afdeling for ekstraordinær kontrol og offentlige anliggender, som behandler tvister om valg;
5. giver udtryk for dyb bekymring over, at ændringerne af loven om den øverste domstol og visse andre love, hvis de vedtages som foreslået, vil give den øverste forvaltningsdomstol et nyt mandat til at behandle disciplinærsager, der involverer dommere, uden at sondre mellem dommere, der er udnævnt på lovlig vis, og dommere, der er udnævnt af det ulovlige domstolsråd; mener, at disse ændringer ikke løser det problem, at disciplinærordningen for dommere i Polen er uforenelig med EU-retten;
6. gentager sin beklagelse over, at Rådet ikke har gjort meningsfulde fremskridt i den igangværende procedure i henhold til artikel 7, stk. 1, i TEU i forhold til Polen; bemærker, at Kommissionens begrundede forslag af 20. december 2017 har et begrænset anvendelsesområde, det vil sige udelukkende vedrører retsstatssituationen i Polen i snæver forstand i form af domstolenes uafhængighed; gentager sin opfordring til Kommissionen om at udvide anvendelsesområdet for det begrundede forslag vedrørende Polen ved at medtage klar fare for grove tilsidesættelser af andre grundlæggende værdier, der er nedfældet i artikel 2 i TEU, navnlig demokrati og respekt for menneskerettighederne; gentager sin opfordring til Rådet om at sætte ind over for alle nye udviklinger, der påvirker retsstaten, demokratiet og de grundlæggende rettigheder; gentager sin opfordring til Rådet om at fremsætte henstillinger inden for rammerne af denne procedure;
7. gentager sin opfordring til Kommissionen om at gøre fuld brug af alle de værktøjer, der er til rådighed, for at imødegå de eksisterende og potentielle overtrædelser af de værdier, der er nedfældet i artikel 2 i TEU;
8. opfordrer indtrængende Kommissionen til at afstå fra enhver handling eller udtalelse, som kan give formodning om, at der har været uigennemsigtige forhandlinger eller aftaler, der har afgjort institutionernes officielle holdning på forhånd; understreger, at Kommissionen har til opgave uafhængigt og objektivt at vurdere Polens opfyldelse af milepælene og betingelserne uden at gå på kompromis med demokratiet, retsstatsprincippet og de grundlæggende rettigheder; beklager den manglende videregivelse af information til Parlamentet om Kommissionens vurdering af de polske myndigheders overholdelse af milepælene og betingelserne, hvilket hæmmer Parlamentets mulighed for at udøve sin rolle som budget- og dechargemyndighed;

opfordrer Kommissionen til at respektere Parlamentets rolle;

9. gentager sin opfordring til de polske myndigheder om at opfylde de milepæle og mål, der er knyttet til genopretnings- og resiliensfaciliteten, og gennemføre alle relevante domme fra EU-Domstolen og Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, så der kan komme EU-midler ud til borgerne i Polen;
10. opfordrer Kommissionen til at forelægge et forslag om oprettelse af et EU-teknologilaboratorium, der kan overvåge mulig anvendelse af spyware forud for eller under parlamentsvalg;
11. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet, Kommissionen, medlemsstaternes regeringer og parlamenter, Europarådet, Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa og De Forenede Nationer.